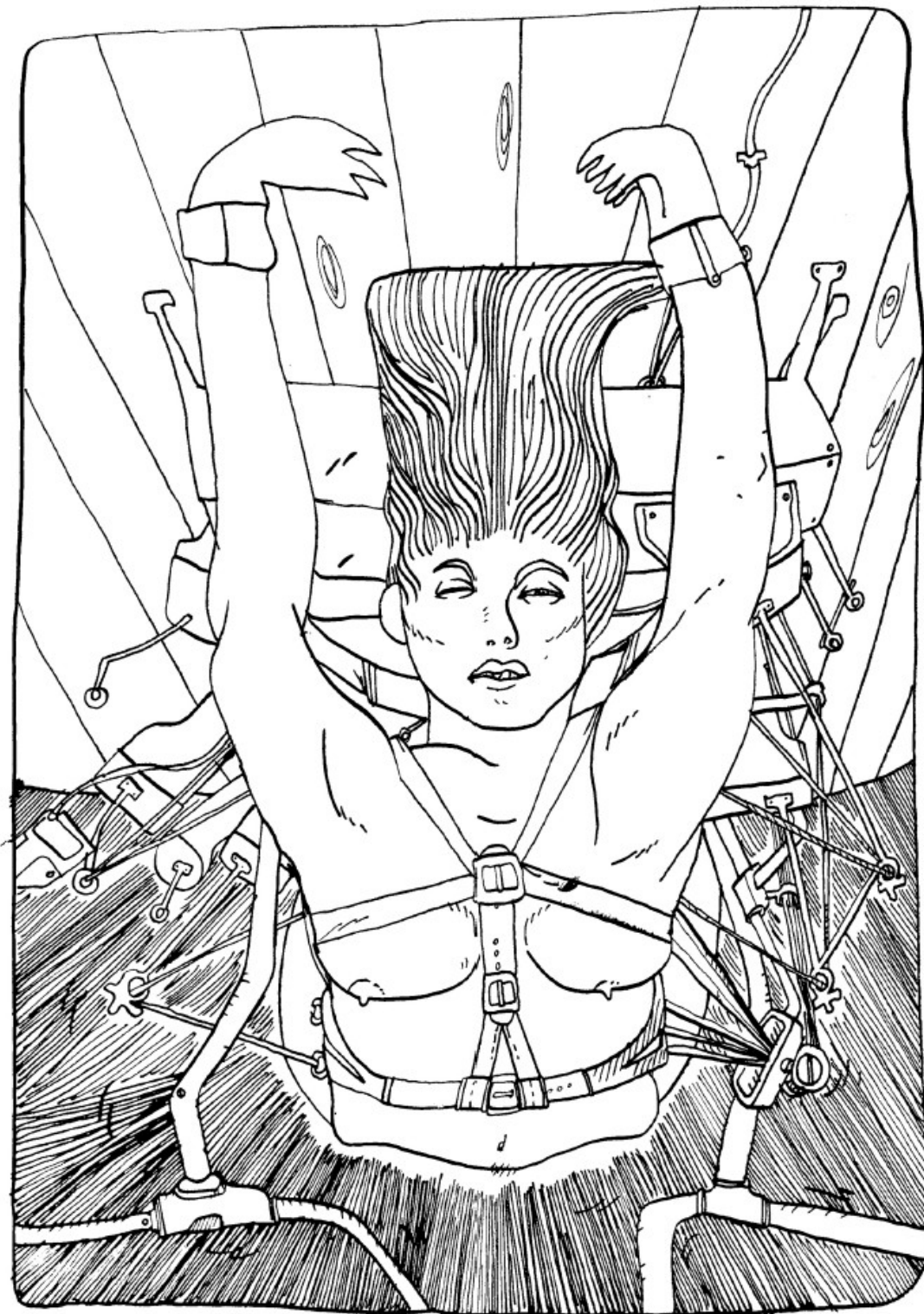

Kultur / **Bøger**

Låse-dirke og bankenøgler

ANMELDELSE / 02.11.16

Før Halfdan Pisket blev en veritabel kulturpersonlighed med sin forrygende Dansker-trilogi, skabte han en mærkelig og foruroligende tegneserie om angst, depression, låsesmedsfaget og grænsesøgende sex. Låsesmedsfilerne er nu blevet genudgivet på Forlaget Gladiator i en revideret udgave.

Felix Rothstein

Efter sin afgang fra Kunstakademiet i 2012 var Halfdan Pisket arbejdsløs og på dagpenge. Og i det tomrum, der opstod, skabte han den hårde og upolerede tegneserie *Låsesmedsfilerne* om en ung mand, der skal være låsesmed: »Ingen dør, intet hul skulle være lukket. Jeg ville altid kunne komme ind, enten med snilde eller magt. Det var sikkert, at låse og sikring skulle være min levevej!« Han mestrer 80 procent af faget og drager ud for at lære de sidste 20, for at lære at låse sit fag og sig selv op. Men den unge mand bliver både drevet frem og plaget af sit håndværk, og undervejs i sin søgen ender han i sengen hos en lang række kvinder og på bunden af depressionens dybe hul, hvor »personificeringen af alt ondt« lurar.

Bogen blev oprindeligt udgivet på Livstræt Press i 2013, og levede derefter et stille liv som pdf til gratis download først på Sygnok Records' hjemmeside (pladeselskab og musikkollektiv, hvor Pisket optrådte som VJ Cancer sammen med bl.a. DJ Hvad) og siden på Halfdan Piskets egen. Og nu udkommer den altså igen, denne gang revideret, på Forlaget Gladiator.

Låsesmedsfilerne er en slags forvrænget dannelsesfortælling om en ung mand, der kæmper med sig selv og med tilværelsen og bogen er gennemsyret af en ironisk grundtone – men det er en ironi, der er mere bitter og fortvivlet end den er sjov og satirisk. Det er litterært grundstof og Halfdan Piskets tegneserie har en hel del til fælles med nogle af den europæiske litteraturs ældste fortællinger. Der er spor af både myte, fabel og de middelalderlige *chansons de geste* om riddernes bedrifter. Men *Låsesmedsfilerne* er måske mest af alt en moderne helgenskildring. I den tidlige kristne kirkehistorie udviklede helgenskildringerne, eller hagiografien, sig til en genre, hvor historieskrivning flyder sammen med fortællinger og legender. Og ligesom hagiografiens skildrer martyrier og mirakuløse helgengerninger beskriver *Låsesmedsfilerne* sin hovedpersons liv som vekslende mellem magt og afmagt, ofring og besejring. Hos Halfdan Pisket er helgenen bare ikke from, og martyriet ikke religiøst.

Det grænsesøgende og det grænseoverskridende er centrale temaer i *Låsesmedsfilerne*. Ikke mindst i det erotiske, hvor hovedpersonen kaster sig ud i mere og mere brutale seksuelle eksperimenter. Låse-dirke og bankenøgler smelter sammen med penetrationen i en grotesk metafor for al den nerve og uro, der driver fortællerens krise. Og Halfdan Pisket formår at balancere metaforen, der ikke bliver banal, men hele tiden er i forandring og mutation.

Låsesmedsfilerne er, i modsætning til *Dansker-trilogien*, ikke tegnet i klassisk tegneserieformat. I stedet for en fast formation af ruder består hvert opslag af en højreside med vignettegning og en håndskrevet

tekstblok, der begynder med et udsmykket initial, mens en stor helsidestegning folder sig ud på vestresiden. Og mens omslagets kagecremegule og bordeaux desværre er ret mislykket, fungerer de kantede og uregerlige sort-hvid-tegninger rigtig godt. Adskillige visuelle lån fra middelalderens billedverden væver sig ind i tegningerne: rustning, nonnedragt og præstens velsignende positur blandes med gummisko, tandbøjler og internetporno. De detaljerede og ikon-agtige helsidestegninger minder om munkenes illuminerede manuskripter og håndskrevne kodekser, men de er helt tømt for farver. På den måde kommer siderne til at ligne opslag i en malebog, hvor fraværet af farver understreger det skitseagtige og giver Halfdan Piskets tegninger en uhyggelig stemning.

Prosaen er lidt over hals og hoved og ikke altid lige vellykket. Nogle gange føles det for stakåndet eller bare ikke gennemarbejdet nok. Men den fri form og den fornemmelse af at få overbalance, der hele tiden er på spil, giver også bogen en fremdrift, der indkapsler hovedpersonen vekslen mellem kontrol og manglen på samme.

Låsesmedsfilerne er ikke et helstøbt værk på samme måde som *Dansker*-trilogien. Men det er en uregerlig og sitrende fortælling, der vidner om Halfdan Piskets talent som serieskaber. Og i bogen om den rodløse, småkriminelle og febrilsk søgende unge mand ligger kimen til mange af de elementer, der bliver foldet ud i *Desertør*, *Kakerlak* og *Dansker*. Især tre stærke billeder fra *Låsesmedsfilerne* – den oldgræske minotaur, de ansigtsløse skikkelser og de karakteristiske knivblade, der stikker ud af mund og øjenhuler som et billede på angsten og afmagten – genfinder man som visuelle metaforer i Halfdan Piskets trilogi, hvis selvbiografiske hovedperson også har mange fællestræk med den unge låsesmed. I *Låsesmedsfilerne* er de grundlæggende billeder og idéer ved at blive udviklet og det er med til at gøre bogen til et absolut relevant og interessant værk fra undergrunden, der nu, fortjent, får nyt liv som overgrundsudgivelse.

FAKTA

Halfdan Pisket

Låsesmedsfilerne

Forlaget Gladiator

90 sider, 149 kr.